

Општините просечно наплатуваат по 81 % од пресметаниот данок на имот, половина од парите од данок на имот се прибираат од Скопје

Општините наплатуваат годишно данок на имот од граѓаните и од фирмите по 1,3 милијарди денари или 21 милион евра. Ова е просек за 2017, 2018 и 2019 година. Просечниот процент на наплата на данокот на имот во овие години изнесувал 81 %.

Значително поголем дел од наплатениот данок, односно 70 % доаѓа од граѓаните, а останатиот дел од 30 % се наплаќа од фирмите. Односно, од граѓаните, годишно, за данок на имот се прибираат просечно по 910 милиони денари, односно 14,8 милиони евра. Наспроти ова, од правните лица се прибираат по 382 милиони денари, односно 6,2 милиони евра.

Успешноста во наплатата на данокот на имот е повисока кај граѓаните, отколку кај фирмите. Поконкретно, во периодот од 2017 до 2019 година, наплатата кај граѓаните просечно изнесува 85 %, а кај правните лица 78 %.

Трендот во наплатата на данокот на имот во периодот 2017-2019 година е позитивен, односно приходите од данокот се во постојан раст, со тоа што порастот во 2018 година изнесува 12,5 %, а во 2019 година е помал, и изнесува 2,5 %.

*Во пресметките на ниво на физички и правни лица не се вклучени податоците за Општина Лозово каде располагаат само со податоци за вкупната наплата и тоа за сите три години, а истиот случај е во Општина Демир Капија, но само за 2017 година.

Информациите за издадените решенија за данок на имот, нивната вредност и наплатата се обезбедени преку барања за слободен пристап до информации од јавен карактер доставени до сите општини и Градот Скопје, а потребата од ова истражување е наметната од отсуството на прецизни податоци само за пресметаниот и наплатениот данок на имот. Имено, во буџетите на општините, во нивните завршни сметки, како и релевантните документи на Министерството за финансии се објавуваат податоците за сите даноци на имот (буџетска ставка 713). Во групата даноци на имот покрај данокот на имот спаѓаат и данок на наследство и подарок и данок на промет на недвижности. Оттука, во сите официјални документи се наоѓаат податоци за вкупно планирани и наплатени даноци на имот, но не и информации на ниво на одделните даноци на имот.

Процесот на обезбедување на сите потребни податоци за изготвување на оваа анализа беше мошне комплексен и долготраен што меѓу другото беше последица и на слабостите во системот на евиденција на општините за бројот и вредноста на издадените решенија за наплата на данокот на имот, како и на бројот и вредноста на наплатените решенија и тоа одделно за физички и за правни лица. Во процесот на прибирање на податоците, кој траеше цели шест месеци, се наметна потреба да се достават дури 33 жалби до надлежната Агенција за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер. Со оглед на тоа што сите жалби беа

прифатени, оваа анализа ги опфаќа сите потребни податоци. Изостануваат само оние кои реално општините не ги поседуваат и тоа Општина Маврово и Ростуше нема информации за вредноста на наплатениот данок на имот за 2017 година, Лозово пак има информации за вкупно наплатениот данок, но не и податоци колку од прибраните средства се од физички, а колку од правни лица, а ваков е случајот и во Демир Капија, но само за 2017 година.

Гледано на ниво на општини, просечната годишна вредност на наплатениот данок на имот се движи од 141.613.965 денари (2,3 милиони евра) во Општина Центар, до нула денари во Арачиново, каде воопшто и не издаваат решенија за наплата на данок на имот со образложение дека немаат база на податоци на даночни обврзници, ниту даночно одделение.

Само 7 општини имаат просечни годишни приходи од данок на имот кои се поголеми од 1 милион евра, а во дури 36 општини овие приходи се помали од 50.000 евра.

Десетте градски скопски општини заедно, прибираат просечно годишно по 627 милиони денари, односно 10 милиони евра. Ова значи дека половина од вкупниот данок на имот во земјава се прибира во Скопје. Скопските општини ги делат приходите од данокот на имот со Градот Скопје, согласно донесените одлуки за утврдување на стапките на даноците на имот.

Вредност на наплатен данок на имот

ОПШТИНИ	2017 година (денари)	2018 година (денари)	2019 година (денари)	Просечна годишна наплата (денари)	Просечна годишна наплата (евра)
Центар	133.800.404	143.015.326	148.026.164	141.613.965	2.302.666
Карпош	114.367.476	127.768.286	131.872.560	124.669.441	2.027.145
Аеродром	76.370.300	86.149.420	90.558.998	84.359.573	1.371.700
Кисела Вода	70.047.598	84.701.744	91.161.608	81.970.317	1.332.851
Гази Баба	72.929.378	77.670.844	78.102.850	76.234.357	1.239.583
Охрид	66.599.593	66.721.258	61.743.826	65.021.559	1.057.261
Битола	67.622.797	65.578.999	56.389.692	63.197.163	1.027.596
Куманово	57.963.948	55.653.088	49.836.856	54.484.630	885.929
Илинден	27.918.882	32.487.644	67.683.768	42.696.765	694.256
Кавадарци	25.245.413	51.009.953	42.946.460	39.733.942	646.080
Прилеп	36.616.105	39.874.753	37.889.342	38.126.733	619.947
Струга	35.147.306	35.912.814	36.885.801	35.981.973	585.073
Тетово	32.638.048	37.806.162	33.392.839	34.612.350	562.802
Ѓорче Петров	30.325.210	35.682.450	37.048.638	34.352.099	558.571
Бутел	30.040.898	34.885.136	37.996.184	34.307.406	557.844
Чаир	26.925.948	31.949.822	41.260.510	33.378.760	542.744
Штип	33.415.139	32.751.593	29.350.731	31.839.154	517.710
Велес	22.307.206	23.435.788	23.882.235	23.208.410	377.373

Струмица	19.212.603	24.499.198	23.087.731	22.266.511	362.057
Кочани	16.705.105	19.651.233	18.853.180	18.403.173	299.239
Кичево	14.152.802	22.169.688	15.828.822	17.383.771	282.663
Гевгелија	11.928.516	13.809.735	20.747.884	15.495.378	251.957
Ресен	9.689.789	10.570.167	12.300.844	10.853.600	176.481
Радовиш	8.907.841	14.994.396	7.973.922	10.625.386	172.771
Гостивар	10.223.768	10.239.547	10.474.113	10.312.476	167.683
Сарај	5.232.468	8.695.762	13.546.668	9.158.299	148.915
Делчево	8.201.788	7.380.323	8.870.527	8.150.879	132.535
Шуто Оризари	6.291.652	6.487.322	8.001.658	6.926.877	112.632
Боговиње	4.390.649	6.234.219	9.439.264	6.688.044	108.749
Крива Паланка	5.077.661	7.969.460	5.951.245	6.332.789	102.972
Виница	5.558.412	7.146.988	5.692.148	6.132.516	99.716
Пробиштип	5.122.505	5.263.174	5.326.631	5.237.437	85.162
Дебар	5.015.603	5.058.656	5.151.538	5.075.266	82.525
Свети Николе	4.073.837	5.846.817	5.223.329	5.047.994	82.081
Неготино	5.055.682	4.817.827	4.979.803	4.951.104	80.506
Теарце	8.723.393	2.850.915	2.464.523	4.679.610	76.091
Петровец	3.966.232	4.160.231	5.651.855	4.592.773	74.679
Валандово	4.146.347	4.233.086	4.918.244	4.432.559	72.074
Богданци	4.292.184	4.396.600	4.432.670	4.373.818	71.119
Берово	3.442.545	4.141.398	3.840.158	3.808.034	61.919
Брвеница	2.707.649	4.758.583	2.965.409	3.477.214	56.540
Крушево	3.400.252	3.430.197	3.527.091	3.452.513	56.138
Дојран	2.598.173	3.649.605	3.570.284	3.272.687	53.214
Чучер Сандево	2.756.656	2.952.169	3.557.971	3.088.932	50.227
Демир Капија	3.116.356	2.882.090	3.107.200	3.035.215	49.353
Јегуновце	1.812.712	4.095.664	2.579.544	2.829.307	46.005
Демир Хисар	2.423.636	3.249.481	2.731.024	2.801.380	45.551
Сопиште	2.320.887	2.527.109	2.324.629	2.390.875	38.876
Босилово	2.047.071	2.456.962	2.333.317	2.279.117	37.059
Росоман	1.455.442	2.719.390	2.563.439	2.246.090	36.522
Дебрца	1.849.644	2.114.762	2.259.612	2.074.673	33.735
Василево	1.661.139	1.924.612	2.277.077	1.954.276	31.777
Кратово	1.704.906	2.060.727	2.047.757	1.937.797	31.509
Ново Село	2.034.592	1.990.184	1.746.853	1.923.876	31.283
Врапчиште	1.661.340	2.162.029	1.913.988	1.912.452	31.097
Желино	1.721.148	1.533.885	2.207.059	1.820.697	29.605
Градско	1.207.945	1.985.567	1.785.453	1.659.655	26.986
Македонски Брод	1.274.779	1.469.490	1.370.089	1.371.453	22.300
Ранковце	646.969	1.807.783	1.628.008	1.360.920	22.129
Студеничани	1.199.195	1.342.352	1.527.855	1.356.467	22.056
Чашка	1.414.806	1.145.670	1.293.287	1.284.588	20.888
Новаци	1.261.353	1.303.436	1.263.724	1.276.171	20.751
Македонска Каменица	1.353.575	1.094.500	1.220.954	1.223.010	19.886
Пласница	679.494	1.084.966	1.696.992	1.153.817	18.761
Зелениково	982.095	1.369.302	870.407	1.073.935	17.462

Липково	897.743	1.283.769	1.023.218	1.068.243	17.370
Кривогаштани	727.177	1.290.926	1.042.195	1.020.099	16.587
Чешиново-Облешево	825.047	1.102.688	924.305	950.680	15.458
Вевчани	966.859	961.579	868.667	932.368	15.160
Пехчево	737.637	853.847	1.115.188	902.224	14.670
Могила	948.939	843.418	830.394	874.250	14.215
Долнени	366.288	423.286	1.583.423	790.999	12.862
Маврово и Ростуше	општината нема податок	539.095	955.256	747.176	12.149
Старо Нагоричане	724.389	664.382	713.314	700.695	11.393
Конче	677.148	624.684	732.865	678.232	11.028
Карбинци	682.738	601.605	689.518	657.954	10.698
Лозово	665.661	616.975	686.890	656.509	10.675
Центар Жупа	230.282	520.183	565.539	438.668	7.133
Зрновци	429.202	493.983	355.741	426.309	6.932
Арачиново	0	0	0	0	0

Општините немаат прецизна евиденција за наплатата на данокот на имот на ниво на издадени решенија по години и оттука дел од приходите во анализираниите години вклучуваат и наплати на заостанати решенија од претходни години. Затоа и процентот на наплатата во периодот 2017-2019 година кај општините се движи од 27 % до 126 %. На врвот според процентот на наплата се општините Росоман (126 %) и Ресен (110 %), а на дното се Маврово и Ростуше (27 %) и Студеничани (32 %). Последно е Арачиново каде учинокот е нула, бидејќи општината не ни издава решенија за наплата на данок на имот.

Ранг листа на општините според процентот на наплата на данокот на имот

ОПШТИНИ	2017 година	2018 година	2019 година	Просек 2017-2019
Росоман	86%	159%	134%	126%
Ресен	81%	87%	163%	110%
Пласница	74%	111%	136%	107%
Пробиштип	108%	105%	104%	106%
Берово	96%	114%	104%	104%
Демир Капија	109%	99%	104%	104%
Ранковце	50%	139%	123%	104%
Брвеница	81%	143%	81%	102%
Виница	93%	118%	91%	101%
Дебар	100%	100%	99%	100%
Прилеп	97%	104%	96%	99%
Карбинци	102%	89%	102%	97%

Македонски Брод	93%	105%	94%	97%
Ѓорче Петров	91%	101%	99%	97%
Велес	89%	98%	102%	97%
Зрновци	98%	111%	79%	96%
Чешиново-Облешево	84%	112%	92%	96%
Македонска Каменица	108%	86%	94%	96%
Илинден	94%	95%	98%	96%
Кавадарци	90%	105%	91%	95%
Аеродром	91%	97%	98%	95%
Новаци	94%	97%	94%	95%
Карпош	90%	98%	97%	95%
Кратово	92%	99%	91%	94%
Лозово	90%	90%	101%	94%
Центар	93%	94%	94%	94%
Свети Николе	76%	109%	95%	93%
Чашка	106%	81%	92%	93%
Демир Хисар	81%	106%	88%	92%
Делчево	97%	86%	88%	90%
Гевгелија	73%	81%	116%	90%
Радовиш	79%	127%	65%	90%
Валандово	85%	86%	98%	90%
Вевчани	94%	93%	83%	90%
Дојран	76%	100%	93%	90%
Крушево	90%	88%	90%	89%
Богданци	89%	90%	89%	89%
Струмица	81%	98%	89%	89%
Ново Село	95%	93%	80%	89%
Босилово	79%	95%	89%	87%
Кривогаштани	62%	111%	88%	87%
Кисела Вода	78%	89%	90%	86%
Дебрца	82%	90%	85%	86%
Бутел	77%	85%	89%	84%
Сопиште	87%	88%	77%	84%
Василево	79%	78%	90%	82%
Неготино	85%	80%	81%	82%
Штип	88%	84%	75%	82%
Крива Паланка	64%	99%	74%	79%
Градско	56%	94%	85%	78%
Чаир	68%	76%	91%	78%
Пехчево	64%	74%	96%	78%
Могила	85%	75%	73%	78%
Зелениково	74%	96%	60%	77%
Охрид	80%	77%	69%	76%
Кочани	96%	30%	99%	75%
Старо Нагоричане	79%	72%	74%	75%
Конче	79%	69%	77%	75%
Битола	80%	78%	63%	73%

Чучер Сандево	68%	68%	78%	71%
Куманово	76%	71%	60%	69%
Јегуновце	44%	99%	63%	69%
Гази Баба	63%	72%	71%	69%
Сарај	46%	69%	90%	68%
Боговиње	45%	64%	96%	68%
Шуто Оризари	62%	66%	74%	67%
Петровец	56%	68%	78%	67%
Струга	64%	64%	64%	64%
Теарце	120%	39%	33%	64%
Кичево	59%	51%	63%	58%
Тетово	55%	60%	50%	55%
Липково	44%	64%	44%	51%
Врапчиште	40%	52%	45%	46%
Желино	40%	36%	51%	42%
Гостивар	40%	39%	39%	40%
Центар Жупа	19%	43%	46%	36%
Долнени	16%	18%	69%	34%
Студеничани	30%	31%	36%	32%
Маврово и Ростуше	Општината нема податок	19%	34%	27%
Арачиново	0%	0%	0%	0%

60 % од данокот на имот го собираат 10 општини. Според тригодишните просеци во оваа група се Центар (2,3 милиони евра), Карпош (2 милиони евра), Аеродром (1,4 милиони евра), Кисела Вода (1.3 милиони евра), Гази Баба (1,2 милиони евра), Охрид (1 милион евра), Битола (1 милион евра), Куманово (886 илјади евра), Илинден (694 илјади евра) и Кавадарци (646 илјади евра).

10 општини со најголем просечни годишни приходи од данок на имот за периодот 2017-2019 година (од физички и од правни лица)

ОПШТИНИ	Просечна годишна вредност на наплата 2017-2019 (денари)	Просечна годишна вредност на наплата 2017-2019 (евра)	Процент на просечна наплата 2017-2019
Центар	141.613.965	2.302.666	94%
Карпош	124.669.441	2.027.145	95%
Аеродром	84.359.573	1.371.700	95%
Кисела Вода	81.970.317	1.332.851	86%
Гази Баба	76.234.357	1.239.583	69%
Охрид	65.021.559	1.057.261	76%
Битола	63.197.163	1.027.596	73%
Куманово	54.484.630	885.929	69%
Илинден	42.696.765	694.256	96%
Кавадарци	39.733.942	646.080	95%

Оваа ранг-листа се менува доколку се земе предвид наплатата на данокот на имот само од граѓаните. Тогаш на врвот е Општина Карпош со наплатени 1,5 милион евра. Во листата на 10 општини со најголеми приходи влегуваат и Струга и Чаир наместо Илинден и Кавадарци кои позначаен дел од своите приходи од даноци на имот ги наплатуваат од правни лица.

10 општини со најголеми просечни годишни приходи од данокот од имот за периодот 2017-2019 (од физички лица)

ОПШТИНИ	Годишна вредност на наплатата 2017-2019 денари	Годишна вредност на наплатата 2017-2019 евра	Просечна наплата 2017-2019
Карпош	94.820.613	1.541.799	97%
Центар	86.519.733	1.406.825	97%
Аеродром	67.866.933	1.103.527	98%
Кисела Вода	63.059.582	1.025.359	94%
Битола	48.364.528	786.415	77%
Охрид	46.168.777	750.712	73%
Куманово	42.213.508	686.399	67%
Гази Баба	38.515.175	626.263	78%
Струга	30.944.713	503.166	61%
Чаир	30.778.257	500.459	80%

Во листата на општини со најголеми приходи од правни лица се општините чии приходи на годишно ниво се движат од 895 до 212 илјади евра. Нова општина која ја немаше во претходните ранг листи е Општина Штип.

10 општини со најголеми просечни годишни приходи од данокот од имот за периодот 2017-2019 (од правни лица)

ОПШТИНИ	Годишна вредност на наплатата 2017-2019 денари	Годишна вредност на наплатата 2017-2019 евра	Просечна наплата 2017-2019
Центар	55.094.231	895.841	89%
Гази Баба	37.719.182	613.320	62%
Илинден	35.994.025	585.269	100%
Карпош	29.848.828	485.347	89%
Кавадарци	20.358.018	331.025	92%
Кисела Вода	18.910.735	307.492	67%
Охрид	18.852.782	306.549	84%
Аеродром	16.492.639	268.173	86%
Битола	14.832.635	241.181	65%
Штип	13.083.428	212.739	83%

Во однос на осумте региони во земјава, исто така постојат разлики во процентите на наплата на данокот на имот. Најголема просечна наплата има кај општините од Вардарскиот Регион од 96 %, а добро стои и Источниот Регион со наплата од 93 %. Најслаба наплата од само 57 % има во Полошкиот Регион, а по него, со послаба наплата е најголемиот регион, Скопскиот, од 74 %.

Инаку, стапките на данокот на имот се утврдени во член 3 од Законот за даноците на имот и тие се пропорционални и изнесуваат од 0,10 % до 0,20 % од пазарната вредност на имотот. Висината на стапките, со одлука, ја утврдува советот на општината и Советот на градот Скопје.

Базата на податоци за пресметани и наплатени даноци на имот за периодот 2017 – 2019 година на ниво на сите општини во земјата, во отворен формат, е дадена во прилог на оваа анализа.

* * *

Ова истражување и базата на податоци се подготвени од Центарот за граѓански комуникации во рамки на Проектот за граѓанско учество со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД). Содржината во ова истражување и во базата на податоци е одговорност на авторите и не ги изразува ставовите на Агенцијата на САД за меѓународен развој или на Владата на Соединетите Американски Држави.